

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6

ADY ENDRE

A gyorsan futó idő nyolc rovást vésett Ady Endre székegyaragásu fejéjére a Kerepesi-uti temetőben. Nyolcadik éve, hogy elpihent az új idők legnagyobb magyar dalnoka, aki — olyan sokszor írták le róla — elérkezett az Értől az Óceánig. A szitáló esős téli napon födétlen fővel aktív miniszterek állottak a koporsó körül és ugyanezek a miniszterek pár hét előtt az országház kupola-termében még gyorsan megsüvegelték a költőt, akit eleddig csak gáncs, lenézés és gúny illetett.

A magyar költők élete nem dúlakodik fordulatokban, a magyar vátesz láthatatlan diadalszekere mindig ott torpan meg a sirgódor kitátott szájánál, hogy más szekereként szállani kezdjen, íel a Napba. Sziliaság és dac, meg nem alkuvás és úri gőg, néhány barát értő és ápoló szeretete, sem a mániákus hit nem volt elég erre a rettenetesen dicsó utra. Mámorok és illatfelhők segítették át a költőt a golgotás magyar országuton, amelyen hasonló lábnyomokkal nem járt előtte senki. De a saját maga kényszeredett és csakazértis póza: nem a kocsmagőz hajtotta ahhoz, hogy ne legyen a szürkék hegedőse. Ady Endre képtelenül keserűn és ijedt riadalommal igyekezett lehunyini szeméit a közeli jövő sötét fantomjai előtt. Akik eljöttek hozzá, s fülébe sugták azt, ami harsogássá erősödött Ady Endre torkán, aki egy barikádra hívott magyart, szlávot, románt.

Proféta volt, mondták, amint lehanyatott egy tűzbenálló ország sápadt és kísérteties viszfényénél. Proféta volt, sugják a fetis csinálók, akik a gyermekben még sohasem ismerték fel az Istent, Ady Endre viaszleher arca visszabámul a Kálváriák hegyéről, szomorú, krisztusi mosollyal. Nem telik sok öröme új hiveiben. Pedig elhallgatott körötte a parodiák kacaja, az iskoláskönyvekben versei vannak és gyékényen árulják ügyes hangversenykereskedők, mint a legkelendőbb portékát. Már irodalmi társaságok is címül tüzték ki a nevét, hogy palástolják a maguk impotens szegénységüket.

A könyvkiadók új sorozatokat készítenek műveiből, egyaránt harcok, pörök dűlnak anyagi és szellemi öröke körül. Nem felejtették el és örökre a magyar ormokon lángol, ma-

gyarazzák és vitázó talmudistái vannak. Bámulnak fölé és feltékinenek rá, magyar proféta volt, csak éppen nem követik, mint a magyar profétákat.

Új akadályok a német kormányalakítás útjában Harc a miniszteri tárcákért — A demokrata-párt ellenzékebe megy

— Az Estilap eredeti tudósítása —

Berlinből jelentik: Ma már bizonyos, hogy a jobboldali polgári pártokból: a centrumból, a német néppártból, a nemzeti pártból és a bajor néppártból alakul az új német birodalmi kormány, de a miniszteri tárcák elosztásának nehézségeit az elmúlt éjszakai megbeszéléseken

nem sikerült elhárítani.

A nemzeti párt nem helyez ugyan nagyobb súlyt a néppárt által követelt közlekedésügyi tárcára, azonban

igényt tartanak a pénzügyi tárcára, amelyet viszont a centumpárt nem hajlandó átengedni.

A nemzeti párt négy miniszteri tárcára tart számot.

Mindezek ellenére parlamenti körökben azt hiszik, hogy az új kormány ma estig megalakul. Eddig a következő neveket említik:

Kancellár: Marx (centrumpárt);
Pénzügy: Koehler (centrum);
Munkaügy: Brauns (centrum);
Megszállt területek: Bell (centrum);

Igazságügy: Graef-Thüringen vagy Dryander (német nemzeti párt);

Belsőügy: Linseneiner-Wildau (német nemzeti);

Élelmezés és földművelésügy: Schiele vagy báró Stufenberg (német nemzeti);

Közlekedésügy: Koch (német nemzeti);

Külsőügy: Stresemann (néppárt);

Gazdaságügy: Curtius (néppárt);

Postaügy: Stingel (bajor néppárt);

Hadügy: Gessler (pártonkivüli).

Ez a névsor természetesen még nem hiteles.

Mint tudvalevő, a reakciós német nemzeti párt, mielőtt elhatározta, hogy részt fog venni a kormányban, nyilatkozatot adott ki, amelyben leszögezte, azokat az irányelveket, amelyek a jövőben politikáját irányítani fogják. Ez irányelvekről most a baloldali demokratapárt, amely a kormányban nem fog részt venni, a következő nyilatkozatot tette közzé:

— Megállapítható, hogy az irányelvekben foglaltak azt jelentik, hogy a német nemzeti párt felfogása lényegesen megváltozott amennyiben

a nemzetipártiak felhagytak az ellenzékiekedéssel, amit Rathenau óta máig a német külpolitika ellen tanúsítottak.

Az ellenforradalom győz Kinában?

Londonból jelentik: Pekingi híradások szerint előreláthatólag a kínai újév után Csangcsolin tábornokot, a kínai ellenforradalom vezérét, köztársasági elnökké választják.

Serjed és erősödik a spanyol járvány

Nagyváradon is sok az influenzás beteg

A spanyol járvány, ha nem is olyan erőben, mint 1918-ban, s a forradalom esztendejében 1919-ben, de újra itt van és pusztít Európaszerte. Nyugatról vonul Kelet felé, s miután leigázta Franciaországot, Svájcot, Hollandiát, ahol sűrű haláleseteket produkált,

kifejlődési vonalaiban most Csehországban, Ausztriában és Magyarországon dühög a legerősebben.

Prágából jelentik, hogy Csehországban a hivatalos kimutató szerint január 16-iktól 22-ig 21.468 megbetegedés történt, amely

22 halálesetet

és 104 komplikált tüdőgyulladást hagyott maga után. A járvány egyre terjedőben van. — Sziléziában 1181 megbetegedés történt, amelyből 2 haláleset fordult elő.

Belpolitikailag fontos vívmány az, hogy

a nemzeti pártiak elismerik a köztársaságot,

holott eddig a monarchizmus államforma visszaállításért küzdöttek.

A birodalmi hadsereg reformjának területén is messzemenő közeledés történt felfogásunk irányában, ellenben

a közoktatásügy terén megállapított elvek elviselhetetlen egyoldalúságról tanuskodnak.

A demokrata párt különösen agályos fogyatékoságnak érzi a gazdaságpolitikai irányelvek hiányát. Ennélfogva a pártnak az a felfogása, hogy

ha ellenzékebe megy át, akkor eredményesebb tevékenységet fejthet ki.

Egyébként a birodalmi gyűlést február 3-ig elnapolták és a legközelebbi napirenden az új kormány nyilatkozata van.

De eljutott már a spanyol Spanyolországba is, ahol

Lequeitóban Zita volt királyné egész családjával együtt megkapta a járványos spanyol betegséget.

Ottó, a legidősebb királyfi, aki a magyar legitimisták királyjelöltje, tüdőgyulladásban fekszik.

Magyarországon már enyhül a járvány erőssége, amit a számtalan óvintézkedésnek lehet tulajdonítani. Budapeston és a vidéki nagyobb városokban igen sok iskolát bezártak.

A spanyol kétségtelenül átlépte már a határvonalat.

Nagyváradon igen sok influenzás beteg van, az orvosok sok beteget kezelnek.

Statisztika azonban ezekről nincs, mert csak a kimondottan spanyol-gyanús fertőzés bejelentése kötelező.

A protestáns jótékony egyesület nagy estélye

Február hó 2-án lesz a Protestáns Jótékony Egyesület nagy estélye. Az estélyen, melynek jövedelme a protestáns árvaház javára lesz fordítva, oly meglepetés készül, melyben már rég nem volt része a város közönségének. Az egyesület ugyanis elhatározta, hogy színre hozza az „Igliói diákok”-at, amelynek kedves melódiáit oly rég nem hallottuk már s amely kiváló műkedvelő erők kezében rendkívüli élvezetet fog nyújtani.

A vezetőség ezenkívül meglepetésekről, jó buffetről, ételről és italokról, kitűnő cigányról (Bura Kácsi és Sanyi bandájáról) is gondoskodott, úgy, hogy a február 2-iki estély méltó lesz az eddigi nagysikerű estélyekhez.

A jegyek árát a vezetőség mérsékeltten állapította meg.

Ugy a váradi, mint a megyei közönség élénk érdeklődéssel várja a szezon legjobb sikerének ígérkező mulatságát.

Jegyeket a Hegedüs hírlapiroda máától kezdve árusít.

Inkább ma egy

Fekete Sas

mint holnap egy
TUZOK

Hatodik napon mutatja be a

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Puskin nagyszerű regényét.

A főszerepben:

**Rodolpho Valentino
és Bánky Vilma**

Nők

a lengyel hadseregben

Varsóból jelentik: Pilsudski tábornagy elnöklésével a varsói hadügyminisztériumban a katonai hatóságok és az ifjúsági szervezetek bevonásával értekezletet tartottak, amelyen a női ifjúság honvédelmi kötelezettségéről tárgyaltak.

Kötelezővé akarják tenni a leányok segédszolgálatra való kiképzését

és ezzel akarják beváltani a Pilsudski-párti lapoknak azt a programját, hogy minden lengyel családi ház önálló vár legyen.

EDELMANN HÉDI

női divatszalonja Rimánóczy-utca 12.

„DAMA”

Legújabb modellek szerint készült elegáns estélyi és utcai ruhákat.

A „léghajó-villa” borzalmas titka

Rejtélyes bűncselekmény egy párisi ékszerész iatalusi kastélyában

Párisból táviratozzák: A francia rendőrséget rejtélyes dráma foglalkoztatja, amelynek misztikus részletei bámulatosan hasonlítanak egy Scherlockholmes regény szenzációs fejezetéhez.

A bűncselekmény színhelye egy gyönyörű villa Páris közelében Athis-Mons helységben. A pompás épületet röviddel a háboru előtt egy orosz arisztokrata építtette és ezt a különös nevet vette: homlokára „léghajóvilla”. A villa hosszabb idő óta Vincent Andrei párisi ékszerész tulajdona. A tulajdonosnak Párisban nagyszabású ékszerész üzlete van. — Nemrégiben nősült, 23 éves gyönyörű fiatal felesége Páris egész előkelő társadalmában ismert.

Az ékszerész a legutóbbi héten idejét Párisban töltötte, ahol egy nagyobb szabású üzleti ügygel volt elfoglalva. Csak pénteken délelőtt érkezett vissza Athis-Monsba a villájába. Amikor az előszobába belépett, már feltűnt neki, hogy fiatal felesége, akivel mézesheletet éli, nem fogadja őt. A nagy ebéd is teljesen üres volt. Rosszat sejtve az asszony többi szobáját is átvizsgálta. Amikor a nagy szalonba lépett, borzalmas látvány tárult szeméi elé:

Hatalmas vértócsában ott feküdt gyönyörű, szép fiatal felesége teljesen öntudatlanul.

Az azonnal előhívott orvosok megállapították, hogy a fiatal asszonyt három revolverlövessel életveszélyesen megsebesítették. A megsebesült nőt a kórházba szállították. A rendőrség lázasan nyomozott a tettes után, azonban eredménytelenül.

Végre a délutáni órákban az ékszerésznek egy bizalmas közlése még misztikusabbá, még rejtélyesebbé tette az esetet a rendőrség előtt.

Kiderült ugyanis, hogy a rejtélyes villában, a szalon között, — amelyben a dráma lejátszódott és a fiatal pár hálószobája között egy titkos beépített folyosó létezik.

Ez a folyosó egy falbeépített tapétajárással van elzárva. Az ajtót csak úgy lehet kinyitni, ha a falhasadékba rejtett éregombot megnyomják.

Ebben a folyosóban évek hosszú során át egy emigráns orosz menekült tartózkodott, akinek ügylátszik rejtegetni valóját volt a francia rendőrség elől.

Az orosz ur azonban már régen eltávozott a rejtékhelyéről és azóta a folyosó az ékszerész legjobb tudomása szerint üresen állott. Az ékszerész belépett erre a rejtékhelyre és akkor

újabb rettenetes meglepetés érte. A földön ugyanis egy teljesen ismeretlen, előkelően felöltözött és látszólag életlen ur feküdt, mellette revolver.

Azonnal értesítették a rendőrséget és megállapították, hogy az ismeretlen ember a fején revolver lövéstől súlyosan megsebesült. — Még élt ugyan, de teljesen eszméletlen állapotban szállították a kórházba, ahol kihallgatni sem lehetett. Az ismeretlen zsebéből különböző leveleket és iratokat

vettek elő, amelyből megállapították, hogy Hailewaters Viktor-nak hívják, 51 éves és belga állampolgár. Egyebet a rendőrség semmit sem tudott megállapítani.

Egy detektív véleménye szerint az ismeretlen belépőzött a házba, azzal a szándékkal, hogy kirabolja. Amikor a fiatal asszonyt meglátta, először ő reá lőtt a revolverrel, majd öngyilkosságot kísérelt meg.

Ez a vélemény azonban nagyon valószínűtlenné látszott. Az 51 éves ur egyáltalában nem tette egy betörő benyomását a hatóságokra és nem volt feltételezhető, hogy ha már bűncselekményt kísérelt volna is meg, a helyszínen főbelövi magát.

Az ékszerész feleségének egy barátja egészen másforma valószínűséget tett a rendőrségen.

Kijelentette, hogy a belgát nagyon jól ismeri. A fiatal asszonnyal három év óta viszonya van, amiről a vidéken mindenki tudott, kivéve a férjét.

Madame Vincent — a vallomás szerint — a legutóbbi időben azt a kijelentést tette, hogy el fog válni fiatal férjétől és a belgával köt házasságot.

A drámának ez az új fordulata

A hadbíróóság ítélt minden határátlépő felett

Tulajdonképpen csak egy három soros hír volna az egész. A borsi határállomáson két legényt csíptek el a gránicsárok, akik engedély nélkül lépték át a határt.

Az ilyen határátlépőket az eddigi gyakorlat szerint átadták a polgári bíróságnak, mely néhány napos szabadságvesztésre ítélte őket. Azután — amennyiben komolyabb akadály nincs — továbbra is itt maradhattak a határátlépők az ország területén.

A mostani esetnek az ad különös érdekességet, hogy a két határátlépőt a helybeli sziguranca nem a polgári bíróságnak, hanem a

kolozsvári hadbíróáságnak adta át.

Ez az eljárás kétségtelenül szigorítást jelent a határátlépések kérdésében.

Nyomban érdeklődtünk az eset kapcsán a sziguranca, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

újév első napja óta felsőbb rendelet van arra nézve, hogy a határátlépőket ne a polgári bíróságnak, hanem a kolozsvári hadbíróáságnak adják át.

A rendeletnek megfelelően a két határátlépőt átszállították a kolozsvári hadbíróaság fogházába.

Az Apolló mozgó

ma utoljára vetíti

Az asszonyok Golgothája

hatalmas slágerfilmet.

A főszerepekben:
**Conrad Veidt, Harry Liedtke, Werner Krauss
és Mary Delschaft**

Szombaton először:

A Vilmos huszárok

Víg történet a 7-es huszárok életéből
**Bura Károly és Sándor zenekara játszik
minden előadáson**

A CSARNOK ELNÖK-VÁLSÁGA

Illetéktelen hozzászólás a Kereskedelmi Csarnok ügyéhez

Bocsánatot kérek, hogy illetéktelenül szót emelek a Kereskedelmi Csarnok aktuális vált krízise ügyében. Nem vagyok sem kereskedő, még tagja sem vagyok ennek a testületnek és így joggal minősíthetik illetéktelennek a beavatkozásomat, amelynek nincs is más sulya, mint az, hogy a nyilvánosság előtt, az Estilap hasábjain történik. De épen azzal, hogy a Csarnok ügyeitől távol állok, azt kívánom dokumentálni, hogy ennek az intézménynek a sorsa nem csupán a tagokat és nem csupán a kereskedőket érdekli. — Minden tulzás nélkül merem állítani, hogy a Kereskedelmi Csarnok ma egyik legfontosabb társadalmi intézménye ennek a városnak és mindaz, ami a Csarnokkal történik, mindenkit egyformán érint, aki a város közigazgatási és társadalmi értékeit meg akarja óvni a lassu enyészet káros befolyásától.

Épen ezért nem is a multra gondolok, még az a válság sem fontos előttem, amelyet a Csarnok átél. Az intézmény jövője az, amely aggodalmat ébreszt fel bennem és amiért szükségesnek tartom a nyilvánossághoz apellálni. El akarom mondani, hogy a Csarnoktól mit vár a közvélemény és milyen hivatást kell betöltenie ennek az intézménynek, hogy méltóan megfeleljen minden várakozásnak.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok ugyszólván az egyetlen testülete a nagyváradai kereskedőknek, ahová a mai antikommerciális, gyűlölettel átitatott és nagyon sokszor igazságtalanul provokáló korszalem elől menekülhetnek. Valóságos védőbástyája ez az intézmény egy hatalmas társa-

dalmi osztálynak, amelyet a folytonos és láncolatos gazdasági krízisek a csőd szélére kergettek és a végsőkéig felzaklattak. Az antikommerciális napról-napra félelmetes méreteiben növekszik.

A kereskedőknek ma védekeznük kell minden irányban és mindenkivel szemben. Különösen épen itt a határszélen, ahol a legsúlyosabb a gazdasági krízis, legélesebb a konkurrencia és legveszedelmesebb minden agitáció. A nagyváradai kereskedőknek sohasem volt szükségük egy olyan hatalmas, erős, tekintélyes, befolyásos és energikus szövöttezésre, mint amilyennek a Kereskedelmi Csarnoknak lennie kellene.

Sajnos, ezt a hivatását nem töltötte be eddig ez az intézmény, és tartani kell attól, hogy később még kevésbé fogja tudni teljesíteni. Más városok hasonló egyesületei sokkal produktívebbek és munkaképesebbek. A temesvári Lloyd, az aradi Csarnok ma tekintély minden erdélyi kereskedő szemében. Választott bírósaiknak illetékességét az

ország összes kereskedői minden kétely nélkül szívesen elfogadják, hitelezői védegyletei, információs irodái, egyeztetési szervezetei valóságos hivatás-szerű missziót töltenek be. — Ha a temesvári Lloyd, vagy az aradi Csarnok országos mozgalmat indít valamilyen antikommerciális kormányintézkedés, hatósági beavatkozás ellen, annak visszhangja van, arról beszélnek illetékes és illetéktelen körökben és annak rendszerint meg is van a várt eredménye.

Ismétlem, nem akarom a Csarnok eddigi működését kritizálni, csak azt szeretném, ha a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok is elérné legalább ezt a nivót. A Csarnoknak ma már nem az a feladata, ami régebben volt. A Csarnoknak a szó legnemesebb értelmében vett ügyvédi szerepre kell vállalkoznia, egy hatalmas és tekintélyes protektorrá, akit kénytelen komolyan venni mindenki és aki fölött nem lehet napirendre térni. A Csarnoknak éreztetni kell a befolyását minden irányban, a helyi gazdasági krízis enyhítésénél, kölcsönök megszerzésénél, az adók, az adóbehajtások rendszerének megváltoztatásánál, egyszóval a hétköznapi élet ezerféle apró, de mégis életbevágó problémáival

szemben. Épen ezért az lenne szükséges, hogy ez az intézmény megváltozzék. Új, friss, ruganyos, élénk és mozgékony szellem költözzék be a régi falak közzé, új energiák vegyék kezükbe a vezetést, akiknek van erejük és bátorságuk ahhoz, hogy legalább is védekezzenek.

És itt kapcsolódik be a mai elnökválság a Kereskedelmi Csarnok reneszánszába. Az új elnök személye a Kereskedelmi Csarnok jövőjét, s életképességét szimbolizálja. Az intézmény élére tehát olyan embert kell állítani, aki feltétlen tekintély mindenki előtt, aki ben meg van az iníciativa, aki a legszélesebb látókörrrel rendelkezik, akinek terveit, ötleteit vannak, akinek van elég energiája azokat végre is hajtani, aki elég reprezentatív ahhoz, hogy a Csarnokot a nyilvánosság előtt és a hatóságokkal szemben képviselje. Nagyon sok kívánság ez egy embertől, de én bízom a nagyváradai kereskedők találékonyságában, hogy mégis rá fognak akadni arra, akire szükségük van.

Mert a helyzet most az, hogy a Csarnoknak van szüksége vezetőre és nem egy ambiciózus, törtető úrnak a Csarnok elnöki állására. A nagyváradai kereskedőkre életkérdéssé vált, hogy a Csarnok felemelkedjék arra a magaslatra, ahol új hivatását betöltheti. — Ezt csak a megfelelő elnök személye garantálhatja. Ha a Csarnok gyökeresen át fog alakulni, ez egész Nagyvárad közigazgatási életére és így közvetve minden egyes polgárra nézve nagy előnyökkel járhat. Gondoljunk csak a vámszabadraktárra, a fűzsdére és a többi beigért de meg nem valósított közigazgatási utópiára. Ezek az új intézmények megnövelnék a város forgalmát, felélénkítenék Nagyvárad haladó életét és felfrissítenék a szunnyadó közvéleményt. — Ezért érdekli ma a Csarnok ügye a város minden egyes

Nem zárták be az Oltea Doamna leány-gimnáziumot

Riasztó hírek jártak városszerte arról, hogy az Oltea Doamna elnevezésű leánygimnáziumban járványos betegség dúl és emiatt az iskola bezárása küszöbön van.

A Nagyváradai Estilap munkatársa ezért Vostinár Pálhoz, a leánygimnázium igazgatójához for-

dult, aki a következő megnyugtató felvilágosítást adta:

— Iskolánkban egyetlen egy járványos beteg sincsen, minden ezzel ellenkező hír tenát beteg fantázia szülötte. Ebből következik az is, hogy az iskola bezárására semmi szükség sincsen.

Ma este 7 órakor

A „Fekete-Sas” vásár és kiállítás alkalmából, a Fekete-Sas palota teljes kivilágítása!

Ökvetlenül nézze meg!

polgárát és ezért gondolom, hogy még sem egészen illetéktelen az én felszólalásom sem, amikor a nagyvárad kereskedőktől azt kívánom, hogy igyekezzenek megfiatalítani utolsó védőbástyájukat és protektorukat, a senyvedő és évek óta mozdulatlan Kereskedelmi Csarnokot.

Dr. Böszörményi Andor.

Színház

Heti műsor

Szombat délután fél 4-kor: Dolly, mérsékelt helyárrakkal. (42.)
Szombat este 8 órakor: Hat szereplő keres egy szerzőt. C bérlet. (43.)

Vasárnap délután fél 3-kor: Marica grófnő, mérsékelt helyárrakkal. (44.)

Vasárnap délután fél 6-kor: Mienk az éjszaka, mérsékelt helyárrakkal. (45.)

Vasárnap este fél 9-kor: Miss Sherlock Holmes, operett bemutató. (46.)

— Ma este Pirandelló premier. Szokatlanul nagy érdeklődés előzi meg a mai, péntek esti premiert, amelynek keretében tudvalevőleg Pirandelló „Hat szereplő keres egy szerzőt” színjátékát fogja bemutatni társulatunk. A mai premier B bérletben megy és holnap szombaton C bérletben kerül színre a darab.

— Dolly szombaton délután. A nagy sikerrel felújított Dolly, Mende Kláival a címszerepben szombat délután fél 4 órai kezdettel újra színre kerül. Ez az előadás mérsékelt helyáru.

— Marica grófnő és Mienk az éjszaka lesz vasárnap délután a műsoron. Mindkét darab mérsékelt helyárrakkal kerül színre.

— Miss Sherlock Holmes. Az operett személyzet máris újabb premierre készül. Vasárnap fogja ugyanis bemutatni a Miss Sherlock Holmes című pompás operettet, melyet német szövegű Kulinnyi Ernő tett át magyarra és Lussan irt hozzá igen kellemes muzsikát.

— Munkás műkedvelők a színházban. A nagyvárad munkásság kiváló műkedvelő gárdája, amely már annyi sikerre tekinthet vissza, vasárnap délelőtt fél 11 órakor újabb előadást rendez a színházban. Ez előadás iránt rendkívül nagy az érdeklődés.

TURNOR

GLOBE POINTED PENS
GOMBOLYU HEGYÜ IRÓTOLL

Polygraph átirótoll
„Schagen” Dauerfeder
görbített-hegyű toll
ténta fogóval

SONNENFELD

papírüzletében kapható

Jön ÉJJEL AZ OMNIBUSZ TETEJÉN

A legnagyobb kottasláger, filmen
Eredeti zenével!

A színésznő . Norma Shearer Az álom-lovag . Conrad Nagel
A dobos ?

A párisi Folies Bergere balettjének közreműködésével
Charleston! Színes felvételek! Jazz band!

A HÉT PÚPOS TORNYYA

KALANDOS REGÉNY

Írta: JESUS DE ARAGON

(31)

Spanyolból fordította: BALOGH BARNA

Néhány másodperc múlva tompa csobbanás ütötte meg a fülét. Megremegett, midőn arra gondolt, mily retentő haláltól szabadult meg. Ha ott fullad a kútban, hörgő segélykiáltását, a két gazfickón kívül nem hallotta volna meg emberi fül. Kimerő a távolságot a kút szájától az alagutak faláig. Alig egy méter. Fölkelt, s óvatosan a falhoz lapulva, tovább folytatta vakmerő üldözését.

A két olasz a második alagutban tűnt el, mely kissé balra kanyarodva, meredeken ereszkedett alá.

Gyorsan haladtak előre, mint akik ismerik a terepet. Bazilius, aki állandóan remegett, hogy újabb nyitott kútba zuhan, dühösen látta, hogy a távolság egyre nő közöttük. Valóságos kinszenvedés volt a séta e rejtélyes földalatti folyosó sötétjében, melynek csúszós talaján titkos csapdák, beomlott kútak nyilhattak meg minden pillanatban, s ahol a nedves levegőjü, alacsony boltozatok miatt hajlott háttal kellett járni. Elfulladt lélegzete, mintha rossz álom lidércnyomása gyötörné; úgy érezte magát, mint az elevenen eltemetett.

Az olaszok eltűntek az alagut kiszögellő végén. Ugyanebben a pillanatban egy döngve becsapódó ajtó kísérteties csattanása visszhangzott a boltozatos folyosókon. Bazilius, minden veszedelmet feledve, meggyújtotta villanylámpáját s eszevesztetten futott arrafelé, ahonnan a dübörgést hallotta. . . . A kiszögellés mögött súlyos vasajtó zárta el a következő alagut bejáratát. Ezt csapta be a púpos az orra előtt.

Az üldöző, vad kétségbeesésében, öklével kezdte verni a kaput. De a síri csöndet csak a tulsó oldalon távozó üldözők halkuló léptei s hangfoszlányai törték meg.

Mit csináljon? Másodszor vallott kudarcot. Helyzete éppen nem volt irigylésre méltó. Két vasajtó közé volt zárva, egy labirintyszerű alaguthálózatban, több mint negyven méternyire a föld alatt.

Itt, a folyosó legvégén, élvezhetetlen volt a levegő is. Visszaforult. Fejét beborították a boltozatról lecsüngő pókhálók, úgy hogy két kézzel kellett tépdiesnie magáról a tapadós szálakat. Gyermekes rémület s retentő undor fogta el. Nem gondolt semmi másra csak a menekülésre. Elhatározta, hogy visszamegy a másik oldalra s Sabatino vasajtóján fog dörömbölni mindaddig, amíg borzalmas börtönéből ki nem menetik. De megrémült, midőn eszébe jutott, hogy Ercole kulccsal, talán az egyetlen, létező kulccsal bezárta a kaput, amelyet a házbeliek nem ismernek.

Akkor meg kellene várnia, míg isten tudja hány óra múlva, Sabatino s famulusa visszatér. S mi

történik, ha nem ugyanerre jönnek vissza, ha más kijárata is van e földalatti labirintusnak? Megremegett arra a gondolatra, hogy villanylámpája nem sokára kialszik s ő fény, víz és táplálék nélkül, elevenen eltemetve sötétben marad. A menekvés egyetlen lehetősége, ha a rejtélyes torony púposai erre jönnek.

S mit csináljon, ha találkozik velük? Megpróbáljon utánuk lopózkodni? Ez lehetetlen, mert újra rázárják az ajtót. Ki kell innen jutnia, akárhogy is. Egyetlen mód, ha megtámadja őket, mikor az ajtót nyitják s hatalmába keríti a kulcsot.

Lába valami kemény tárgyba botlott, ami koppanva gurult odább. Egy kis állati koponya volt, valószínűleg macskáé. Körötte nagy halom dögletes illatot terjesztő, félig rothadt csont hevert.

Futni kezdett, hogy gyorsabban kiérjen az alagutból; a vastag, szürke pókhálók elhomályosították szemét. Messziről az okút vízének csobbanása hallatszott feléje, mintha apró kövek hulltak volna bele állandóan. Ez nagyon meglepte. Ki hajigál köveket a kútba? S honnan dobálja bele? Hisz nem lát itt senkit! Ujra természetfölötti dolgok jutottak az eszébe s félelmében megremegett.

Kisérteteket látó s nyugtalanságában messzire fantáziáló agyát egyszerre éles, hasogató fájdalom rántotta vissza a valóságba. Midőn rémületében felkiáltott, egy sikamlós testű, fehér tömeg csúszott tova a lábai között. Vad, élénk szemével, hatalmas patkány nézett vele farkaszemét. A földalatti folyosó egyik sarkában egész farka rága a rothadó állati maradványokat s szemük csillogó kaláris füzéreként ragyogott a sötétségben. A tanyájukról kiáradó retentő bűz szinte elfojtotta Bazilius torkát.

Megértette a veszedelmet, mely az éhes patkányok részéről fenyegette. Háborzongató világossággal gyulladt fel emlékezetében a san franciscói kaszánya földalatti pincéiben történt eset, melyről annak idején olvasott az újságokban. Két katoná pusztá kíváncsiságból behatolt az elhagyott kazamatákba s a folyosók labirintjában eltévedt. Mi-

dőn huszonnégy óra múlva társaik keresésükre indultak, már csak lekopasztott csontvázaikat találták meg. A patkányok legiója megtámadta, megölte s betű szerint felalta őket. Csak uniformusuk gombjai s kivont szuronyaik feküdtek a földön. Még a ruházatukat is eltüntették e mindent megörlő, finom, éles fogak.

Az, hogy a szuronyok kivonva feküdtek a csontok mellett, bizonyította, hogy a katonák védekeztek. Néhány lépéssel érzett az emberhústól felpuffadt, döglött patkányok vastag szőnyege vonta be a talajt s mindegyiknek testén ott volt telhetetlen társai fogának a nyoma.

Midőn ez az újságikk eszébe jutott, úgy elfulladt a lélegzete, mintha kígyó csavarodott volna a nyaka köré.

Hipnotizáló tekintettel meredt a hatalmas patkányodu feketén tátongó nyilása felé, melynek mélyén ólomszürke s piszkosfehér színű testek nyüzsögtek. Görcsös reszketés futott végig testén s szeméit fátyol borította el.

Rémülten erőlködött, hogy örült félelmét legyőzze. Hajlott háttal haladt előre s lámpája fényével ijesztgette a villogószemű patkányokat. Elessajgást érzett a lábászarában. A kis ragadozó jól belevághatta húsa fogait. Valószínűleg már régen éhezhetett az egész csapat, mert Bazilius borzalommal vette észre, hogy követik. Midőn látta, hogy üldözik, artikulátlán hörgés tört fel ziháló tüdejéből s fejét a fekete boltozatba vágva, szédületes futásnak eredt.

(Folyt. köv.)

Leltározás miatt a raktáron levő összes bársony és filc

kalapok
150

2764

leiért kaphatók a

KLEIN SIMON
cégnél, Regele Ferdinand 5.

HYGIEA
orvosi
műszertár

Saját készítményű sérv- és haskötők, művégtagok stb. Gummiharisnyák és betegápolási cikkek

Leitner Lajos
Nicolae Iorga 13. sz.

Hinóabroncsok

I-a gummi anyagból legolcsóbban beszerezhetők

AUTOCOMMERCE-nél

Palatul Vulturul Negru 3366 (Fekete Sas palota)

Népszerű előadás Váradon Einsteinról

II.

Tegnap délután nagyszámu közönség jelenlétében folytatta Antal Márk, kolozsvári liceumigazgató előadását, amelyet tegnapelőtt kezdett meg, a relativitás elméletéről. Miután röviden összeegyeztette az előző napon elmondottakat, rámutatott a második előadás céljára: demonstrálni azt, hogyan oldja meg a problémát Einstein?

Itt kitér az előadó arra, hogy alapjában véve nem is Einstein volt az, aki minden átmenet nélkül semmiből egy új világot teremtett, hanem kétezer éven át hordta össze a tudományos világ azokat az apró téglákat, amelyekre Einstein a művet befejező koronát feltette. A relativitás tanával eredményesen foglalkoztak már Einstein előtt, vagy tőle függetlenül vele egyidejűleg a göttin-geni Minkovsky, a hollandiai Lorenz, az amerikai Michelson.

Einstein két fontos törvényt állított fel (és a két törvény a relativitás einsteini elméletének alapja) így hangzik:

1. Minden természeti tünemény (tehát nemcsak mechanikai, vagyis nemcsak azok a tünemények, ahol fogható testek mozognak) egyformán folyik le akár nyugvó, akár egyenes, egyenesvonalú mozgásban levő koordináta-rendszerre vonatkoztatva.

2. Üres térben a fénynek a sebessége változatlan.

A két törvény lényegének, jelentőségének megvilágítása céljából ismerteti előadó az egyidejűség és az időtartam fogalmát és bebizonyítja, hogy az egyidejűség függ a tértől, amelyben vagyunk, függ a koordináta-rendszerétől. Ez az einsteini törvény első következménye. Demonstrálja az előadó azt is, hogy ha egyidejűségről nem lehet beszélni, akkor nem lehet időtartamról sem. Az időtartam más és más a különböző koordináta-rendszerekben.

Matematikailag és geometriailag, ábrákkal és grafikonokkal bőségesen illusztrálja ezután az előadó az Einstein-teória bizonyítását. Majd rámutat arra, hogy Einstein nemcsak új világszemléletet nyújtott; nemcsak új törvényeket állított fel, hanem ezeket egészen a végső konzekvenciáig sikerült keresztülvinnie, úgy, hogy felépítette az általános relativitás törvényét is.

Az állandóan közvetlen, lebilincselő stílusú és népszerűen tartott előadás végeztével a közönség lelkesen ünnepelte Antal Márk professzort.

Angol-szövet raktár

Urakat izléssel és elegánsan öltöztet

Hackmayer

angol szabó-cég

Avram Iancu (Kossuth)-u. 2.

Szolid árak

Izgalmas jelenetek a Tarnóczi-Perédi sajtópör tárgyalásán

Junius végére halasztották a döntést a bizonyítás elrendelése kérdésében

A nagyváradai törvényszék Predovici-Elefterescu tanácsa tegnap a késő esti órákig tárgyalta Tarnóczi Lajos bihari református esperesnek, Peredy György hírlapíró ellen sajtó útján elkövetett rágalmozásért indított pörét.

A délelőtti tárgyaláson — mint ismeretes, — dr Borbély Lajos, Peredy jogi képviselője kérte a bizonyítás elrendelését arra, hogy a röpiratokban foglaltak a valóság-nak megfelelnek, azokat köz- és magánérdekből írta a vádlott, különös tekintettel arra, hogy Tarnóczi ellen — ugyanezekből az ügyekből kifolyólag — saját egyházi hatósága is fegyelmi eljárást indított.

A tárgyalást délután 6 órakor folytatták, amikor is dr Bleda László, mint Tar-

nóczi jogi képviselője, újabb érveket hozott fel a bizonyítás elrendelése ellen. Szerinte Peredy először is egy negatív tényről akar bizonyítani, nevezetesen azt, hogy nem járt közben dr Regmann Miklós volt prefektusnál a lapok cenzurázása érdekében. Másodszor azt akarja bizonyítani, hogy egy másik pap jobban megállta volna helyét az esperesi tisztségben, mint Tarnóczi. — Ez — szerinte — egyéni megítélés dolga és

Tarnóczi papi méltóságát nem sérti, bárhol is vélekedik arról Peredy György,

aki a röpiratokat csupán bosszúból írta és azért, mert az Újságírói Egyesület fegyelmi választmánya előtt terhelő

vallomást tett ellene. Tudomása van arról, hogy Peredy a röpiratokat Magyarországra is elküldte, még a belügyminiszternek is.

Peredy (magából kiiktatva felugrik):

Ez denunciació! Becstelen rágalom!

Predovici elnök: Hogy mer a bíróság előtt ilyen hangon beszélni? Rögtön letartóztatom és hadbíró elé állítom...

Peredy bocsánatot kér a kijelentéséért, amit felindultságával magyaráz. Majd így folytatja:

— Felszólítom Bleda ügyvéd urat, hogy bizonyítsa be állítását. Ha be tudja bizonyítani, hogy én Magyarországra küldtem a röpiratokból, becsületszavamra mondom, hogy főbe lövöm magamat!

— Különösnek találom, hogy a védő ur annyira ellene van a bizonyítás elrendelésének. Én kész vagyok a röpirataimban foglaltakat pontról-pontra beigazolni!

A továbbiakban az emlékeztető hírlapi csata előzményeit ismertette Peredy.

— Tudom, — ugymond — hogy honnan indult ki a dolog. Választás volt akkor és

Tarnóczyék azt gondolták, hogy ha engem sikerül a párt eléről elűzni, akkor összcso-lik az egész Magyar Párt.

— Maga Tarnóczi mondta ezt nekem, aki azt hitte, hogy a Magyar Párt egyedül az én vállamon nyugszik s hogy rajtam kívül nincs ott senki. A támadásokat ellenem tulajdonképpen Máthé Ernő, a Nagyváradai Napló volt munkatársa kezdte. Neki nem is feleltem, mert meggyőződtem róla, hogy becsületes ember, aki Tarnóczi sugalmazására — jóhiszeműen — írta a cikkeket. Kérem a bizonyítás elrendelését.

Dr Borbély Lajos fenntartja a bizonyítás elrendelésére vonatkozó kérelmét és

kéri harminc bejelentett tanu kihallgatását.

Ami a vádat illeti, kifogásolja, hogy a vádirat nem precizirozza az inkriminált kitételeket, hanem csak általánosságban nevezi meg a sérelmet. Különben is a vádiratot csak a tárgyaláson közölték vele hivatalosan.

Athanazi ügyész a maga részéről is a bizonyítás elrendelése mellett van, mert az ügyben közszereplő egyéniségekről van szó. Kijelenti, hogy a vádat egyedül ő képviseli, dr Bledának ehhez nincs joga. Miután Tarnóczi magánjogi igényekkel nem lépett föl és följelentésének alátámasztása nem követel legalább 1 lejnyi kártérítést.

Dr Bleda: Ez csak a regátban van így. Itt még a régi jogszokás divik, amely szerint a vádnak igazi képviselője a magánfel, Tarnóczi az újságírók fegyelmi választmánya előtt, mint tanu vallott Peredy ellen. Ezért a tanuvallomásért őt sem rágalmozásért,

Bűnügy lett a romantikus szerelemből

Érvényes-e a második házasság, amelyet egy mohamedán vallásra áttért nős ember köt?

Az Estilap hosszú hasábas tudósítást közölt az elmúlt hónapok egyik legszenzációsabb szerelmi történetéről, amelynek főszereplői a nagy Mohamed védelme alá helyezték hallálos nagy szerelmüket.

Az olvasók még emlékezni fognak rája, hogy Scholtz Alajos aradi fatermelő áttért a mohamedán hitre és feleségül vette Stolz Babá aradi urileányt, aki szintén áttért Mohamed próféta vallására. A gyors vallásváltoztatást a szerelmeste szükségessé, amennyiben a fatermelő beleszeretett Stolz Babába, de nem vehette feleségül, mivel nős és családos ember és törvényes felesége nem mutatott hajlandóságot a válásra. Hosszas fejtörés után végre azt eszelte ki, hogy áttér mohamedán hitre, mert ennek törvényei megengedik a többnejűséget és miután Romániában a mohamedán vallás törvényesen elismert felekezet, senki sem köthet bele ezért a cselekedetért.

Az áttérés és közvetlenül utána a házasságkötés az Adakaleh szigeten megtörtént, a fatermelő, akinek a mai drága világban egy feleség meg sem kottyan, a nészutról való visszatérte után második feleségénél maradt. Az első feleség azonban nem egyezett bele ebbe a keleti megoldásba és miután nyugati szokásokban nevelődött,

bigámia miatt feljelentést tett a férje ellen.

A feljelentés az aradi ügyészség elé került és Mandru Miklós ügyész maga elé idézte a házastársakat, Scholtz Alajos, aki az áttérés alkalmával a Mehmed Nazsi nevet nyerte, az ügyész előtt hivatkozott arra, hogy teljesen

törvényesen járt el, mert a mohamedán vallás Romániában a bevett vallások közé tartozik.

Jogász körökben kíváncsisággal várják a döntést, főként azt, hogy a törvény a házasságkötést jogosnak ismeri-e el. Az egyik vélemény azt mondja, hogy Dobrudzsza annektálása után Románia vallási engedményeket adott az ott élő mohamedánoknak, ezt respektálni kell minden hatóságának, egy másik jogász felfogás azonban azt állítja, hogy

ez az engedmény csak a Dobrudzsza területén lakó mohamedánokra vonatkozik

és mivel a házasságkötés Adakaleh szigeten történt, nem esik a törököknek adott koncesszió alá, tehát a bigámia fennáll.

A házaspár kihallgatása után Mandru ügyész kijelentette, hogy az ügy nagyon komplikált. Igaz, hogy a mohamedán vallás elismert felekezet, amelynek törvényeit az állam tiszteletben tartja, de

itt a törvény kijátszásáról van szó

és ha beigazolódná, hogy a minis-teri rendelet, amely engedményeket tesz a Romániában élő mohamedánoknak, csak Dobrudzsza vonatkozik, úgy elkészül a vádirat a mohamedán hitre tért fatermelő ellen.

Az aradi ügyészség egyelőre átiratot intéz az igazságügyminis-teriumhoz és bekéri a vonatkozó minis-teri rendelet pontos másolatát. Ennek tartalmából dől el, hogy Mehmed Nazsi és felesége legyőzték-e véglegesen a házasságuk elé tornyosult akadályokat, vagy pedig újabb viharok következnek, amelyeknek kimenetele még teljesen bizonytalan.

sem becsületsértésért beperelni nem lehet.

Dr. Borbély: Az újságíró egyesület fegyelmi válaszmánya nem hatóság.

Dr. Bleda: Perédy számára az, tehát

a bizonyítás elrendelésével ki akarják játszani a törvényt, amely a tanúnak immunitást biztosít.

A késő esti órákban hirdette ki Predovici elnök a bíróság határozatát. Eszerint a tárgyalást június 21-ére halasztották el, azaz, hogy Perédy 60 nap alatt adjon be a törvényszékhez mindazoknak a hírlapi cikkeket, amelyek hiteles román fordítását, amelyekről ez ügyben szó van.

A bizonyítás elrendeléséről csak ezután határoz majd a törvényszék.

MOZI

Hatodik napon játsza ma a Dorian-Filmszínház a Puskin híres regénye után megfilmesített „Fekete Sas” című filmre-meket, amelynek a szerepeit Rodolpho Valentino és Bánky Vilma alakítják. A 8 felvonásos filmet a Dorian-Filmszínház zenekara a legszebb orosz muzsikával kíséri. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jön: a legnagyobb kotta sláger film „Éjjel az omnibusz tetején” (Dráma a kulisszák mögött) a főszerepben Conrad Nagel, Norma Shearer és a Folies Bergere balettje.

Az Asszonyok Golgothája hatalmas slágerfilmet ma, pénteken vetíti utoljára az Apolló mozgó. A film rendkívül érdekfeszítő témájánál és a kitűnő együttes művészi teljesítményénél fogva példátlanul álló sikerrel ment az összes előadásokon. Conrad Veidt, Harry Liedtke, Werner Krauss és Maly Delschaft játéka sokáig feledhetetlen marad a közönség emlékezetében.

Vilmos huszárok. A háboru előtti idők egyik legszármazottabb ezredének, a nagyváradi 7-es huszároknak történetéből vette témáját az ügyes rendező a Vilmos huszárokhoz. Vig epizódok, ártatlan tréfák, és kedves szerelmi történetek vannak a darabba beleszőve, s ezzel ebben a zsánerekben a legjobbat sikerült megalkotni. Az Apolló mozgó szombaton mutatja be a filmet, s az élvezetet a legvégsőkig akarván fokozni, minden előadás-hoz Bura Károly és Sándor bandájával játszatja el a szomorú, mélabus magyar nótákat és a talp alá való tüzes csárdásokat. Elővételi pénztár d. e. 10 órától.

Női kabátok

legolcsóbban

Weber, Model-Áruház

Vlahuta (Szeni János)-utca 6. sz.

2849

Mi újság?

24 óra váradi árfolyamai

	Csütörtök				Ma	
	272-es nyit. s. után		275-ös zár. ut. után		nyit. s. előtt	
Pengő	32'85	33'80	33'80	32'60	32'80	32'60
Dollár	187'50	187'—	187'—	186'—	187'—	186'—
Cseh korona	5'57	5'55	5'55	5'52	5'55	5'52
Svájci frank	36'30	36'20	36'20	36'—	36'20	36'—
Oszták shilling	26'50	26'40	26'40	26'30	26'40	26'30
Francia frank	7'50	7'45	7'45	7'40	7'45	7'40
Angol font	918'—	915'—	915'—	911'—	915'—	911'—
Olasz lira	8'20	8'15	8'15	8'10	8'15	8'10

Maliné az Apollóban

Vasárnap 1927. január hó 30-án d. e. 11 órai kezdettel

kettős műsor

Meghélyezett asszony

Pola Negrivel és

Lehelien asszonyok

Glorie Swansonnal

10 leles helyőrák

* Reuniunea Femeilor Romane din Oradea si Jur cu onoare Va invita la balul ce-l va aranja in ziua de Marti 1 Februarie 1927 seara la orele 9 in Sala Comerciala Doamnele sunt rugate a sa prezenta — dupa posibilitate — in costum national. Comitetul Aranjator.

* Dr. Ciacian Virgil — Marosvásárhely prefektusa. A belügyminiszter dr. Cicalan Virgil nagyváradi ügyvédet marosvásárhelyi prefektussá nevezte ki. Ez a kinevezés nem jött váratlanul. Nagyváradon mindenki jól ismeri a különösen szimpatikus, előzékeny, minden jóért lelkesedő dr. Ciacian ügyvédet, aki nemcsak a nagyváradi társadalomnak egyik legkedveltebb tagja volt, hanem mint jogász és politikus is nagy tekintélynek örvendett. Természetes, hogy a kormány választása egy ilyen fontos pozíció betöltésénél reá esett.

Vilmos huszárok

minden előadásán

Bura Károly és Sándor

bandája szolgáltatja a kitűnő zenét

* Ráesett az égő kályha tüzes ajtaja. Komoly természetű baleset történt tegnap délután Nagyváradon. A baleset áldozata Gárse Szilvia 20 esztendősen leány, aki a színház egyik művésznőjének a komornája. Gárse Szilvia látta a kályhába és közben a kályha vörösen izzó, tüzes ajtaja a karjára zuhant. A komorna súlyos égési sebeket szenvedett és egy közelben lakó orvos vette ápolás alá. — Sérüléseit hosszú hetek múlva fogja kiheverni.

* A császár születésnapja.

Doornból jelentik, hogy Vilmos ex-császár születése napjára többszáz üdvözlő táviratot kapott Németországból. Az évfordulón családjának több tagján kívül számos német monarchista-vezető is érkezett Doornba. Az ünneplők hangulata rendkívül bizakodó volt, aminek kétségkívül oka a nacionalisták kormányrajutása.

* Kéménytűz. Tegnap este

11 órakor a tűzoltók nagy készséggel vonultak ki a Jorga (Zöldfa)-utca 1. számú bérpaltához, ahonnan kéménytűzet jeleztek. A tűzoltóknak előírt munka után sikerült a tüzet lokalizálni.

Az evang. női gyámintézet

jelmez-estélysé
január 29-én

a Kat. Körben

Neyman szinkör

Péntek: Csapodár menyasszony Gloria Swanson. Új slágersorozat I.

Február 12 Szombat

NYOMDASZBÁL

a Keresk. Csarnokban

x Ön utazik? Vizumait gyorsan, pontosan a Hegediüs Hirlapirodában rendelje! Telefon 458.

Vulkanizáló

műhelyek részére

nyersgummi-lemezek (plastik)

kapható! AUTOCOMMERCE

3366

Palatul Vulturul Negru (Fekete Sas-palota)

Február 5.

az izr. Fiuárvaház és Aggokháza nagy táncos revüje

Ez az a dátum, amikor olyan nagy látványosságban lesz része Nagyvárad közönségének, amelyet a „Halló Amerika” revü előadása óta nem látott — nem hallott.

Nagyvárad legszebb lányai vonulnak fel ki pilótának, ki pletykázó kávéháziénak, Marsgorli-céknek, Üstökösnek, Rococomarquisnak Titinbabának avagy Charleston táncosnőnek, ember-evő kanibáloknak, andaluziai Spanyol Estrellának, Bob hercegnek, hogy bemutassák a Mars folygón, hogy hogyan flünk mi ott így farsang táján ezen a sáros golyóson.

Ezenkívül alkalma lesz mind a nembeli ifjuságnak megtanulni a legújabb táncot a Black boston-t, ami eddig csak a világárosok parkettjén lett bemutatva.

A bál rendezőség mindent elkövet, hogy a közönség a legszebb emlékekkel távozzék az eddigi fényes sikerű „Tarka Est”-nek ne maradjon mögötte erkölcsi és anyagi sikerekben.

Vizumot

utlevélre
458 a Hegediüs Hirlapirodába kéren

A váradi Joint művész-estélysé : a farsang szenzációja

Háboruban árvaságra jutott gyerekek százai a hála könnyűvel szemükben emlegetik a Joint gondozó működését. A Jointot az Amerikába kivándorolt és ott kedvező anyagi körülmények közé került zsidók alapították a háboruban szülőjüket veszített szegény kelet- és középeurópai kis testvéreik felsegítésére. Hogy Erdélyben és különösen Bihar megyében mit végzett a Joint a jótékonykodás terén, arról hírlapok már oly sokszor cikkeztek, hogy teljesen fölösleges ez alkalommal újból felsorolni a humanitárius gesztusok messzenyúló összességét. Mindenesetre, most amikor a Joint anyagi eszközök szerzése céljából művészestélyt rendez, fellik a közönség figyelmét felhívni erre a kevés reklámmal, de annál több szeretettel és lelkesedéssel csakis karitatív célokért és sohasem egyéni szereplési ambíciók kielégítéséért dolgozó egyesületre. A Joint művészestélye külföldben február másodikán, este lesz a Kereskedelmi Csarnok nagytermében és műsora az idei farsang művójának tetőpontját fogja képezni.

Modern világjárók Váradon

A vármegyei prefektúra fogadótermében, ahol a prefektusi titkár fogadja a feleket, tegnap délelőtt érdekes látogatók jártak. Két nyúlank, szőkehajú fiatalember, a globetrotterek konvencionális öltözködésében, zöld lóden ruha, magasszárú cipő, széges bot jelent meg, hönök alatt vastagra dagadt alkatúakkal, amelyekből hamarosan előkerültek a diszes alburók, amelyekből különböző pecsétek, bélyegzők villogtak felénk. A fiatallemberek — mondani is felesleges — világkörüli utazók, akik minden városban hatósági igazolást — és segélyt gyűjtenek. Jóarcu, intelligens külsejű ifjak, az utilevelük szerint bécsi egyetemi hallgatók, akik egyetlen kíváncsi tekintetünkre, rögtön bőbeszédűvé válnak és a következőket mondják el magukról:

— 1922-ben indultunk el Bécsből tizenegyen, egyetemi hallgatók, azzal a céllal, hogy Amerika kivételével bejárjuk az egész világot s utitapasztalatainkról könyvben fogunk beszámolni. Utazásunkhoz a bécsi Citroen gyár teljesen ingyen két autóbilit bocsátott rendelkezésünkre. Az északkeurópai országokban kezdtük meg a turát, majd nyugatra kerültünk, később bejártuk Afrikát, Egyiptomot és a trópusi vidékeket, Szudánban elvesztettük egyik társunkat, aki mérgezett nyílvést kapott a bennszülötkektől és belehalt sérülésébe. Törökországon keresztül jöttünk Romániába, expedíciónk egyik részével Konstantinápolyban fogunk találkozni. Egyik társunk ugyanis az ottani kórházban fekszik betegen. Romániát két csoportban járjuk be. Mialatt mi az erdélyi városokban szaporítjuk ismereteinket, másik két társunk Bukovinában és az okiráltságban tartózkodik.

Különös szeretettel keressük fel az egyetemi városokat, ahol rendszerint meleg ünnepségek vannak. Így például Budapesten az egyetemeken minden fakultása — professzorok és diákok — ünnepelték bennünket. Temesváron kihallgatáson fogadott bennünket Bratianu Vintila volt pénzügyminiszter, aki éppen abban az időben előadást tartott az ottani kamarában.

A diákok minden mondatnál dokumentumokkal igazolják állításukat. Mi még csak az ajándék Citroenra volnánk kíváncsiak, de azt nem láthatjuk, mert azt csak olyan területeken használják, ahol nincs vasút.

A modern Robinsonok, mérföldekkel előzték meg elődeiket, akik a világjárást még gyalogosan gyakorolták, sok fantasztikus történetet mesélnek még utazásukról és hiába járnak ők autóbiliton, az elbeszélés során mégis azokra gondolunk, akik gyalog, kerékpáron, — sőt olyan is volt köztük, aki kézikocsin maga előtt tolt a feleségét — utazókat voltak ennek a ma már cégszerűen bejegyzett iparágak. Az autóbilit leköptatta a világjárók romantikájának amugyis pattozó románját.

Kiirtotta családját egy vasúti vendéglős

Gyermekágyban fekvő feleségét, tizenkétéves leányát és két fiát lőtte le elmezavarában

Borzalmas családirtás hírért jelentik Minszk városából. Az ottani vasúti vendéglősnek, aki negyvenhárom éves, családostól felmondottak február elsejére és nemcsak az éttermet, de a vele kapcsolatos lakást is ki kellett volna ürítenie. A vendéglős nem tudott hirtelenében megfelelő üzletről és nagyszámu családja részére megfelelő lakásról gondoskodni és elkeseredésében holtrészege itta le magát.

Éjjel körül elhagyta vendéglőt és hajnalig az utcákon kóborolt az elkeseredett ember, míg végre rászánta magát, hogy hazatérjen.

Otthon nyolclövetű revolveréből

két lövéssel lelőtte gyermekágyban fekvő feleségét és tizenkétéves leányát, majd halálosan megsebesítette hét és tíz éves két fiát.

A revolverben még maradt egy golyó, ezzel a saját agyvelejét roncsolta szét.

A kivonult mentők már csak a tizéves fiút találták életben. A városban óriási részvétet keltett a vendéglős család tragédiája.

A Nagyváradon letartóztatott vizsgálóbírósegéd felesége megmérgezte magát és meghalt

Debrecenből jelenti az Estilap tudósítója: Megrendítően végtelen öngyilkosságot követett el

dr Takó Ferencné,

akinek férjét, a volt debreceni vizsgálóbíró-segédet, mint emlekezetes, egy vesztegetési ügyből kifolyólag letartóztattak.

Takó Ferenc dr, akit egy barátja irodájában akartak megvesztegetni, annak idején országos feltűnést keltett kinos ügyével, s az ügy kipattanása után megszökött az országból.

A vizsgálóbíró-segéd Bihar-püspökinél lépte át a határt,

hetekig bujkált egy váradai ismerősénél,

egy közbiztonsági razzia alkalmával azonban rátaláltak és előbb a sziguranacán, majd az ügyészségen őrizték.

A magyar büntető-hatóságok megindították a kiadatási eljárást és pár hónap előtt átadták a biharkeresztesi határrendőrségnek Takó Ferenc doktort, aki jelenleg a debreceni ügyészség foglya.

Ezek az események

teljesen megrendítették Takó dr fiatal és szép feleségét,

aki a kinos botrány óta teljesen visszavonultan élt és akire rászakadtak az anyagi küzdelmek keservei is.

A fiatalasszony tegnap bezárkózott szobájába és amikor a házbeliek gyanút fogtak és bementek hozzá, eszméletlenül találták a pamlagon.

A Kommendáns-rétre helyezik a szénapiacot

A Nagyváradai Estilap az elmúlt év őszén egész cikksorozatban foglalkozott a Vitéz Mihály (Nagypiac) téren tapasztalható botrányos állapotokról. Különösen a szénapiac sürgős rendezésére hívtuk fel az illetékes körök figyelmét és pedig elsősorban közegészség szempontjából.

Felszólalásunkat Tulbure polgármester teljes megértéssel fogadta és nyomban megbízta Köszeghy József főmérnököt és Pópa Mihály előljárót, hogy tegyenek javaslatot a szénapiac áthelyezésére vonatkozóan. A terv az

volt, hogy a szénapiacot a lóvásártér egyik négyszögén helyezik el.

Köszeghy főmérnök most terjesztette be javaslatát a szénapiac áthelyezésére vonatkozóan. A főmérnök véleménye szerint a lóvásártér egyáltalán nem alkalmas arra, hogy a szénapiac odakerüljön. Az arra vezető utcák rosszul vannak közvezeve és különösen vásárnapok idején oly erősen frekvenciáltak, hogy egyenesen elképzelhetetlen még jobban megterhelni. Szerinte egyedül alkalmas hely a fürdő ut mellett fekvő Kommendáns-rét lenne, amelynek rendezését rövidesen amugy is megkezdik.

Ilyenformán a szénapiac egyelőre a régi helyén marad, ahonnan ez év folyamán áthelyezik a Kommendáns-rét egy helyére

A mai zürichi nyitás

BUKAREST 280.—

BERLIN 12310 PARIS 2050—
NEW-YORK 51950 PRAGA 1537 50
LONDON 2521— B. PEST 90-70
BECS 733250 MILANO 2240

Mindentéle kotta-újtonságok, szakkönyvek, a legújabb szépirodalmi könyvek, divatlapok, gyermek, kézimunka és fehérnemű divatlapok állandóan nagy választékban a Hegedüs Hirlapiroda inéz.

x Hencserek részletre Manshergérnél, Bul. Reg. Ferdinand 17.

A kettős fenekű bőrönd titka Szenzációs csempészési bűnpör a váradai táblán

A múlt év november 7-én a halmai-vámvizsgáláson rendkívül érdekes csempészési esetre jöttek rá a vámosok. Kulin János regát-beli egyetemi hallgató, aki Liègeben (Belgium) végzi egyetemi tanulmányait, hazautazott szüleihez. A vámvizsgálat alkalmával egyik taxatörnek feltűnt, hogy a fiatal diák két bőröndje igen különös külsejű. Alaposan szemügyre vették az utazótáskát és kiderült, hogy

mindkét bőröndnek kettős feneké van és a rejtékhelyeken tekintélyes mennyiségű külföldi parfüm, puder és más kozmetikai szerek vannak felhalmozva.

Természetesen azonnal kihallgatták a fiatal diákot, aki azzal vé-

dekezett, hogy ő nem is tudta, mit tartalmaznak a titkos bőröndök. Elutazása előtt ugyanis saját bőröndjét egyik barátjának kölcsönadta és helyette ő kapott kölcsön két utazótáskát. Egészen gyanútlanul csomagolt bele és nem is sejtette, hogy csempészési célokra akarják felhasználni.

A diákot azonnal letartóztatták és a szatmári törvényszék megállapította a csempészési bűntettét, amiért is

egy évi börtönre ítélték.

Fellebbezés folytán az egész bűntény a nagyváradai Táblához került, ahol ma kezdtek meg a bűnpör tárgyalását. A vádlottat dr Simonca György képviseli.

A tárgyalás lapunk zártakor még tart.

VIZUMOT leggyorsabban és legpontosabban a Hegedüs Hirlapiroda inéz. TELEFON 458

Apa (fiához, aki munkakerülő): Miért nem szerzesz magadnak valami állást? Mikor én a te korodban voltam, már segéd voltam egy üzletben és öt év múlva az enyém volt már az üzlet.

Fiu: Ma már nem megy az olyan könnyen. Most már mindenütt vannak ellenőrző pénztárak.

A világ összes aszszonyai legszivesebben ezeket a gyönyörű regényeket olvassák

Eschiruth: Tékozló fiu	1895
Böhme: Mozgamas élet	2054
Csermely: Bakunin professzor	2040
Ewers: Lidérc	2462
Farkas: Láthatatlan Imám keze	702
Schobert: Aki az utcán nevelkedett	2425
Hall Caine: Tékozló fiu	2 79
Heimburg: Erősebb	220
Kabos Ede: Rubingyár	2898
Lagerlöf: sászár	2429
Lehne: Önfeladt pillanat	2062
Lindberg Dovielle; Viola	1 64
Lotti Pierre: Krizantém asszony	285
Nádas I. Akiért csak a kezét kelt kinyújtani	2903
Nansen: Julia szerelme	110
Panhuy: Három asszony szerelme	110
Pásztor A.: Színész nő férje	2032

40 lei havi olvasási díjért

Hegedüs Kölsönkönyvtárból olvashatja

Sok pénzt meg akarit, ha fűszer- és csemege-árut
Andru-cégnél
vásárolja be I. C. Brătianu (Szaniszló)-utca 1. 2919-2

Mindenféle kotta-ujdonságok, szakkönyvek, a legújabb szépirodalmi könyvek, divatlapok, gyermek, kézimunka és fűhernemű divatlapok állandóan nagy választékban a Hegedüs Hirlapirodában.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« jelezésére külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

KELLEMEK külsejű, középkorú intelligens ember keresi kimen-dott szép szőke nő diszkrét tisztességes ismeretségét, házasság céljából. Levelet címmel „Vágyódás” jelígre a kiadóba kérek. 561

„ÜZZE el a magányt” jelígre levél ment. 562

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozot szoba, központban azonnalra fűtés, világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál. 438

KÖZPONTBAN butorozott szoba uriembernek, uricsaládnál (lehetőleg ellátással elsejére kiadó. Címek Hegedüs hirlapirodába ké-rünk. 544

ALKALMAZÁS

ÜGYES, megbízható 15 éves kislány mindenesnek, kis család-hoz ajánlkozik. Értekezni M. haly herceg (Gerliczy) utca 1. Házmes-ternél. 526

ONALLÓ magyar-német levele-zőnő azonnali belépésre kereste-tik. Írásbeli ajánlatot igényekkel „Perfect” jelígre a Hegedüs hirlapirodába. 545

IRODABA vagy pénztárhoz ajánlkozik urileány, kezdő fizetés-sel. Cim a kiadóba. 560

TANARNO, aki felsőlányisko-láig előkészít zenét és franciát és tanít, akadémiai zongora-oktató, csakis egészen jó családhoz sze-retne jutni. Vérébéli tanerő, nagy-szerű nevelő, alkalmasnak családtag. Szíves megkereséseket „Tanyára is” jelígre a Hegedüs hirlapirodába kér.

FIATAL könyv és papírkere-skedő segéd, ki a román-magyar nyelvet bírja, állást változtatna. Cim kiadóban. 558

KOMOLY izr. nevelőnő gyer-mek mellé ajánlkozik. Háztartás-ba segédkezik. Németül beszél. — Cim a kiadóba. 557

KERTESZT keresünk feles földkezeléshez. Clotild festőgyár Vitéz Mihály (Nagypiac) tér. 564

HOSSZABB bizonyítványokkal, perfect mindenes elsejére felvéte-tik. Lengyel uridivat üzlet, Ferdi-nánd király (Rákóczi) ut. 559

KÖNYVELŐ állást keres 20 évi gyakorlattal, perfect német-ma-gyar levelező. Váltal órás köny-velést, könyvek felfektetését s b. munkálatokat. Cim Deutsch posz-tóruházban. Telefon 745. 551

INTELLIGENS urileány (4 pol-gárit végzett) román-német nyelv-tudással pénztári, irodai esetleg kiszolgálónői állást keres. Cim a kiadóban. 563

EGY jobb fiatalasszony házve-zetőnői állást keres uriháznál, fő-zést vállal. Cim Hegedüs hirlap-irodában. 566

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT ÉS MINTÁT—
SUNFIELD ORADEA
STR. PACEI 7.

FŐZNI tudó mindenest keresel azonnalra vagy elsejére. Petz Major (Or) utca 1. 560

ADÁS-VÉTEL

FORD személyautó, kitérő állapotban, teljesen üzemképes, eladó. Tinea (Tenke) Str. Reg. Fer-dinand 33. 538

AZON ifjak, kik Skyimbás ez redhez vonulnak be, lovát nála beszereshetik. Fehér, Aurel Vla-cu (Vámház) utca 31-a. 550

NAGY göbeline ovál ebédlo asztalértő eladó. Megtekinthető Színházpénztárnál. 560

INGATLAN

HAZHELYEK Wilson (Fűze) utca folytatásában nagyon kedvező részletfizetésre 25.000 lelt kaphatók. Topsál Vilmos, Strad Averescu (a Bulv. Reg. Ferdinand és a Pereces-utcat összekötő utcában.) 276

TEMPLOM-tér 9. számú ház eladó. Átadó lakásokkal. Értekezni ugyanott. 43

SZÖLLOSI vámtól ötödik, leereszes ház, sürgősen eladó 60.000 leiért, mely áll két szobából és jövedelmhez 1000 lelt havonta. Értekezni lehet ugyanott. Azonnali beköltözhető. 58

KÜLÖNFÉLÉK

FEHERNEMŰ varrónő ajánlkozik. Címek „Varrónő” jelígre Hegedüs hirlapirodába kér. 52

JÓTÉKONY estélyek, jelmez estélyi ruhákat fél árban készítek, bármilyen különlegességekre Schwartz, Saguna (Kapucinus) 16. szám. 55

ELVESZETT 25-én a Zsiga Mik-lós (Lukács György) utcában egy karikára fűzve 3 drb kulcs. Kérő a megtalálót adja be a Hegedüs hirlapirodába. 55

ELADÓ!

1 és 2 éves gyökeres szőlőültvények,

sima és gyökeres, amerikai vadvesszők, több fajban gyümölcsfák, akác és gledichia csemeték. Építéshez való falazó kő. Árjegyzéket küld.

Molnár Mihály
Abau, Szántó 3125 Magyarország

Nagy alkalmi butorvásár!

Háló- és ebédlobutorok, szőnyegek, antik dolgok, hajlított butorok, képek minden elfogadható árban elárussítanak. 3072

Hartstein Jenő
butor- és szőnégüzlet
Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.